

OBSAH :

VLÁDA :Daňový raj alebo odvodové peklo
Dušan Sloboda**ZAHRANIČNÁ POLITIKA :**Neblahé dedičstvo Huga Cháveza
Svetozár Gavora**RECENZIA :**Antiliberálna evanjelizácia
nevedomého davu? Zuzana Žimenová**CDT :**Cena Dominika Tatarku za rok 2012
Olegovi Pastierovi Peter Zajac

DAŇOVÝ RAJ ALEBO ODVODOVÉ PEKLO

Dušan Sloboda

Prešiel rok od demokratických volieb, z ktorých vzišla na Slovensku opäť vláda jednej strany. Čoskoro uplynie prvý rok druhej vlády Roberta Fica. Aký to bol rok?

Pri zložení prvej vlády Roberta Fica bol jazýčkom na váhach Vladimír Mečiar, ktorého cenu zvyšoval vtedy Mikuláš Dzurinda jeho lanárením do ponúkanej koalície SDKÚ-KDH-SMK-HZDS. Pri zložení druhej vlády Roberta Fica už Mečiar ani Dzurinda nehrali žiadnu rolu, no nielen preto si Smer musí pri moci vystačiť sám. Či osirelosť vo vládnutí priniesie pre jej nositeľa viac plusov ako mínusov, ukáže až čas.

Koaličná trojica SMER-HZDS-SNS, disponujúca 85 poslancami, mala po roku vládnutia preferencie, ktoré by jej zaručovali pohodlnú ústavnú väčšinu. To je niečo, čím sa dnešná štátostrana so svojimi 83 poslancami pochváliť nemôže. Jej preferencie u voličov medziročne klesli.

Strany prvej vlády Roberta Fica konali v porovnaní so svojimi volebnými programami relatívne umiernené, reformy nerúcali a užívali si ich plody. Naproti tomu, dnes sa Fico chváli, že „zarezali posvätnú kravu praviče, rovnú daň“. Kým prvá Ficova vláda druhý dôchodkový pilier „len“ mrzčila, tá druhá ho oklieštila. Kým prvá Ficova vláda protiústavne obmedzovala zisk zdravotných poisťovní a protiústavne vyvlastňovala kvôli dialničiam, druhá vláda socialistov sa nehanbí zdravotné poisťovne rovno znárodniť. Áno, druhú vládu Roberta Fica už lemujú viac ideologických posolstiev, ktoré so sebou nesú i dôsledky.

Čoraz viac podnikateľov zvažuje nielen možnosti daňovej optimalizácie, ale i relokáciu podnikania za hranice a čoraz častejšie sa skloňujú i útek do daňových rajov pred Smerom rozpútaným odvodovým peklom. A čoraz viac sa ako destinácia spomínajú krajiny, ktoré ponúkajú i vyššiu úroveň ochrany investícií. Vyššie dane a ďalšiu zmenu Zákonníka práce Fico tentoraz nielen sľuboval, ale i realizoval ideologicky tak škodlivo, ako

sa dalo. Pozícia veľkej časti kričiacej pravice však bola tentoraz slabšia, keďže i jej voliči počas vlády Ivety Radičovej na vlastnej koži zažili rastúce daňovo-odvodové bremeno a poľovačku na živnostníkov.

Kým Ficova predsedníčka štatistického úradu počas svojho prvého funkčného obdobia hovorila o vynútených živnostiach, dnes by rovnakú rétoriku mohla použiť na vynútené eseročky, do ktorých vláda vyhnala časť živnostníkov. Desiatitisíce z nich však živnosť štátu radšej odovzdali a prihlásili sa na úradoch práce. Miera evidovanej nezamestnanosti v januári 2013 medziročne vzrástla o 1,11 percentuálneho bodu a dosiahla 14,80%, čo je viac, než v čase vstupu SR do EÚ v máji 2004.

Oproti obdobiu „hojnosti“ a nabaľovania výdavkov rozpočtu počas prvej Ficovej vlády má jeho druhá vláda síce ťažšiu pozíciu, no o konsolidácii verejných financií stále viac reční, než koná. A ak koná, tak radšej na strane príjmov, ktoré by chcela nerealisticky vidieť vo vyšších číslach. Nie, vo „vyprázdnenej špajze“ verejných financií nám neurobia poriadok tí, ktorí nám ju pomohli „vyžrať“.

Futbalové štadióny ako priorita, ďalšie kolo blúznenia o olympiáde v Tatrách a veľa otvorených podružných tém namiesto skutočnej reformy vzdelávania – i tak sa javí ďalší Ficov minister školstva, ktorý hasí roky neriešené problémy metódou pokus-omyl. V pomätenom boji s neoliberalizmom tam, kde nie je, nedokáže vnímať systémové chyby tam, kde sú.

V prvom roku prvej Ficovej vlády šliapla štátna moc na krk občanke Hedvige Malinovej. Je hanebné, že v prvom roku jeho druhej vlády, teda vyše šesť rokov po nechutnej tlačovke Fica a Kaliňáka, jej ide po krku i naďalej. V duchu najhorších slovenských tradícií po samoúnose občana Kováča a samovýbuchu občana Remiáša prišlo i samozbitie občianky Malinovej.

Celkový rozklad zahŕňajúcich inštitúcií štátu demonštruje neschopnosť, nevôľa či odpor zvoliť hlavy na čelo ústredných orgánov štátnej správy či „pripustiť“ zvoleného

kandidáta k výkonu funkcie v prípade generálneho prokurátora. Nie je to len nekonečná fraška s Jozefom Čentěsom, ktorého prezident – hanba tejto krajiny – odmieta vymenovať, pričom Generálna prokuratúra „funguje“ už tretí rok v provizóriu. Bez vedenia bol vyše roka Úrad pre verejné obstarávanie, vyše roka dnes presluhuje na čele Najvyššieho kontrolného úradu SR nominant HZDS. Slušný kandidát Smeru na post šéfa Ústavu pamäti národa vadiť ľudáckym koreňom našej „sociálnej demokracie“.

Rastúca nedôvera občanov k justícii nás kvári dlho, no dnešnú tvár súdnictva definovala prvá Ficova vláda. V tej sa ministrom spravodlivosti stal Štefan Harabin, ktorý z tohto postu škandalózne presadol na čelo Najvyššieho súdu SR. A ako žaba na prameni spravodlivosti tam sedí a znečisťuje ho dodnes.

Podobne ako prvá Ficova vláda, i tá druhá sa pustila do zmien v hierarchii štátnej správy. Za najväčšiu reformu štátnej správy od roku 1989 vyhlasuje program ESO, ktorý nie je esom, hoci mohol byť. ESO bude znameňovať centralizáciu a rast moci ústrednej vlády v území. Komunálnej reforme sa Ficove vlády vyhýbajú ako čert krížu.

Nielen ESO, ale i ďalšie „reformné výkladné skrine“ vlády má pod palcom minister Kaliňák. Po úvodných fanfárach stíchla jeho rímska reforma. O to hlasnejšie finišuje novela zákona o verejnom obstarávaní. Je kríza, obstarávať treba rýchlo a bez zbytočných problémov nakrmiť vyhladovaných sponzorov.

Naivné povolebné skočenie na „nového“ Fica je už zrejme minulosťou. Útoky voči menšinám a rastúca nervozita z klesajúcich preferencií a zvyšujúcej sa nezamestnanosti otvorila rojkom očí. Otvorená však ostáva špekulácia, či by sme dnes v prípade, že by sa Radičovej koalícia nezlikvidovala, nečakali na to, kedy po nej v ústavnej väčšine nastúpi Fico. Orbanizácia Slovenska by mala zelenú.

Autor je analytik KI.

NEBLAHÉ DEDIČSTVO HUGA CHÁVEZA

Svetozár Gavora

Hugo Chávez Frías začal svoju kariéru ako dôstojník armády, ktorý mal politické ambície. V duchu „najlepších“ latinskoamerických tradícií začal ešte v armáde pripravovať vojenský puč, ktorý nebol úspešný a skončil sa jeho uväznením v roku 1992. Keď ho po dvoch rokoch prepustili, založil stranu sociálnodemokratického typu a ako jej líder vyhral prezidentské voľby.

Urdujúcim prezidentom krajiny bol od roku 1999 až do svojej smrti, ktorá – ak je pravdou oficiálne priznaný dátum – pripadla presne na deň smrti iného diktátora – Stalina, ale i v jeho prípade to platí, iba ak je pravdivý oficiálne priznaný dátum jeho smrti.

Chávezova politika bola predurčená dvoma faktormi: demagogickým populizmom a nenávisťou voči Západu všeobecne a USA osobitne. Séria znárodnení a vyvlastnení v sektore ťažby ropy je jej najznámejším prejavom. Znázorňovanie v ďalších kľúčových odvetviach ekonomiky krajiny, zákaz vývozu akejkoľvek sumy valút z krajiny, benzín za cenu jedného centu za liter a „reformy“ typu „každý Venezuelčan má mať vlastné auto“ položili dovedy relatívne prosperujúci súkromný sektor na kolena.

Lavičiari nám tvrdia, že za jeho vlády sa zmenšila miera chudoby a nerovnosti v krajine. Tvrdia, že krajina je na tom lepšie ako jej susedia a preto akákoľvek jeho kritika zo strany pravice je založená výsostne ideologicky. Obidve ich tvrdenia sú čiastočne pravdivé, ale zásluhu na tom nemá Hugo Chávez. Naopak. Možno tvrdiť, že obidve tieto tvrdenia sú pravdivé nie vďaka, ale napriek Chávezovi.

Pod diktátom ropy

V Latinskej Amerike patrila Venezuela vždy medzi najbohatšie krajiny vďaka svojim obrovským zásobám ropy, koncentrovaným najmä v oblasti lagúny Maracaibo. Z toho vyplýva, že jej ekonomické ukazovatele a zahraničnoobchodná bilancia boli vždy na tom lepšie ako tá kolumbijská, brazílska alebo guyanská. A teda aj v roku 1999, keď Chávez začal v krajine budovať svoju verziu bolívarovského socializmu.

Odtedy krajina rastie iba polovičným tempom v porovnaní s jej susedmi, prešla niekoľkými vlnami hyperinflácie a štátny sektor sa zdvojnásobil. Vzhľadom na svoj ekonomický potenciál a veľkosť je Venezuela porovnateľná viac s Chile, Peru a Kolumbiou ako s Brazíliou alebo Guyanou. Životná úroveň od roku 1999 do roku 2012 narástla iba o 11%, teda o 0,8% ročne. Tá čiľska však rástla o 2,8%, kolumbijská o 2,2% a peruánska o 3,6% ročne. Venezuelská ekonomika odvtedy narástla o 20%. Tá kolumbijská však o 45%, čiľska o 52% a peruánska dokonca o 70%.

Nie je žiadnym tajomstvom, že Chile, Kolumbia a najmä Peru boli v minulom desaťročí tými krajinami Južnej Ameriky, ktoré uskutočnili najvýznamnejšie trhové reformy. Inými slovami, ako uvádza španielsky ekonóm rakúskej školy Juan Ramón Rallo, v roku 1998 mala Venezuela približne rovnako veľký hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa ako Chile alebo Uruguaj a takmer dvojnásobný oproti tomu peruánskemu a kolumbijskému. Dnes je čiľsky HDP na obyvateľa vyšší o 50% a uruguajský o 20% ako ten venezuelský, pričom peruánsky a kolumbijský už sú od neho menšie iba o 20%.

Zmrzačená ekonomika

Podiel ropy na exporte narástol zo 76% v roku 1999 na takmer 96% v roku 2012. Ak stál barel na začiatku Chávezovej vlády 10 USD, tak ani znárodnenie nezmenilo nič na tom, že dnes sa predáva za 100 USD. Ropa sa tak stala tým hlavným zdrojom, z predaja ktorého diktátor financoval svoje „sociálne“ programy a uplácá tak voličov z najchudobnejších vrstiev. Príjmy z ropy predstavujú viac než polovicu príjmov štátu a 90% devíz, ktoré sa dostávajú do krajiny.

Chávezova politika bola predurčená demagogickým populizmom a nenávisťou voči Západu

Rabovanie ropného bohatstva, regulácia cien a žmýkanie strednej vrstvy spôsobili úpadok ostaných priemyselných odvetví, najmä potravinárstva a agrosektora. Zvýšila sa závislosť krajiny na dovoze potravín. Keď ceny ropy zaznamenali v roku 2003 stagnáciu až pokles, venezuelský štátny rozpočet sa otriasol v základoch a diktátor zaviedol totálnu reguláciu devízového trhu a reguláciu niektorých cien. To viedlo k nárastu inflácie a všeobecnému nedostatku niektorých tovarov na trhu. Inflácia je od roku 2009 nepretržite dvojciferná, čím patrí Venezuele smutné prvenstvo v rámci Latinskej Ameriky.

V dôsledku vyvlastňovania nielen v sektore ropy, ale aj v energetike a bankovníctve, je venezuelský štát žalovaný v medzinárodných arbitrážach celkovo o sumu vyššiu než 20 miliárd dolárov. Verejný dlh napriek rastu cien ropy dosiahol až 60% HDP. A to bez zarátania nákladov na pôžičky štátnej spoločnosti na ťažbu ropy PDVSA a spomenutých arbitráží, ktorých výsledky budú nákladmi znárodnenia, o ktorých kaviarenská

lavička mlčí a rovnako sa o nich nezmieňuje ani Chávezova propagandistická mašinéria.

Miera prerozdelenia stúpla z 28,7 na 44%, zatiaľ čo v tom istom období sa v Chile (23%), Kolumbii (28%) alebo v Peru (19%) udržala približne nezmenená. Daňové zaťaženie sa zvýšilo o polovicu. Ekonomika patrí medzi najhoršie na svete aj pokiaľ ide o možnosť podnikať. Horšie sú na tom z tohto hľadiska už len Kongo, Eritrea, Čad a Stredoafriická republika.

Venezuela po Chávezovi

Najhorší dopad Chávezovej vlády však nie je možné vyjadriť v dolároch ani v inej mene. Ide o tlak na zmenu myslenia ľudí, ktorí v časoch pred príchodom Cháveza a jeho „sociálneho štátu“ považovali za prirodzené, že zodpovedajú za svoj osud a osud svojej rodiny. Štátny intervencionizmus a lavičiarsky populizmus však viedol k nárastu kultúry závislosti.

Stredná trieda, tradičný motor ekonomiky, je v troskách. Ani z toho relatívne nízkeho rastu ekonomiky nemali prospech hlavne tí, ktorí na ňom v sťažných podmienkach tvrdo pracovali, teda daňovníci. Profitoval najmä bujnejší štát, rozhadzujúci omrvinky potrebným a vytvárajúci klientelistické siete parazitujúcich.

Práve tieto skupiny budú klásť najväčší odpor akýmkoľvek reformám, ktorých cieľom by bolo odbúranie socializmu. Nicolás Maduro, doterajší viceprezident, už dnes usilovne šíri konšpiračné teórie o tom, že Cháveza otrávil jeho nepriateľia a nepriateľia bolívarovského socializmu.

Je zjavné, že ide o snahu udržať voličov v neistote a strachu zo Západu, lebo devastácia venezuelskej ekonomiky nie je a čím ďalej tým menej bude tým, čo by Madurovi a ostatným Chávezovým pohrobkom umožnilo udržať sa pri moci.

Autor je spolupracovník KI.

2% Z DANE PRE KI:

Vážení priatelia,

dovoľte nám, aby sme Vás i tento rok oslovili s prosbou o venovanie Vašich 2% z dane z príjmu. V predchádzajúcich rokoch KI i vďaka Vašej podpore mohol realizovať viaceré projekty a akcie. Budeme radi, ak využijete túto možnosť a vyjadrite nám Vašu podporu i touto cestou.

Všetky potrebné informácie o postupe a spôsobe darovania 2% z dane nájdete na našej webstránke v sekcii ASIGNÁCIA 2%.

Ďakujeme!

Peter Gonda, Ondrej Dostál, Radovan Kazda, Dana Feketeová, Dušan Sloboda a Ivan Kuhn
Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

2%
z dane
pre KI

Venujte nám 2% z dane.
Nenechávajte ich štátu!

ANTILIBERÁLNA EVANJELIZÁCIA NEVEDOMÉHO DAVU?

Zuzana Zimenová

Kaščák s Pupalom nám vo svojej Škole zlatých golierov predkladajú vlastný obraz sveta, vymodelovaný podľa Foucaultovho konceptu governmentalít. Chrbtovou kosťou Foucaultovho teoretického konceptu je zistenie, že naše životy ovláda neoliberalizmus, ktorý je „všeobecným mocenským vzorom“ a „ktorý inštaluje stavy nadvlády“. Kaščák s Pupalom mu vehementne prítakávajú a pokúšajú sa odhaliť celosvetové neoliberalné sprisahanie.

V decembri minulého roka navštívili autori knihy *Škola zlatých golierov. Vzdelávanie v ére neoliberalizmu* (SLON, 2012) Ondrej Kaščák a Branislav Pupala ministra školstva Dušana Čaploviča, aby mu osobne odovzdali čerstvý výtlačok tejto ich najnovšej publikácie. Kniha ministra natoľko nadchla, že ju zaradil medzi svoje tri najobľúbenejšie tituly roka 2012. Čo ho na nej tak zaujalo?

Autori do textu premietajú svoje znepokojenie nad stavom vecí verejných, ako aj obavy zo spoločenského bezvetria, v ktorom sa problémy súvisiace s agendou verejných služieb neriešia, ale hromadia. Tušeniu tieňov, ktoré považujú za svetlohru manipulatívneho ovládnutia našich každodenných životov neviditeľnými chápadlami neoliberalizmu, dávajú legitímnu podobu vedeckej analýzy tým, že – ako sami v úvode priznávajú – „nasadli na už rozbehnutý vlak governmentálnych štúdií“. Foucaulta pasujú za „referenčného autora súčasných analýz neoliberalných foriem sociálnej správy v rôznych sociálnych sektoroch“ a tým ho šikovne využívajú ako strategickú štít, spoza ktorého – dokonale krytí – hravo vystrelujú verbálne šípy do stereotypov našej doby.

Účel knižky je zjavný – autori nás chcú prebudiť z letargie, vyvieť z nevedomosti a poučiť o hrozbe tichej, nenápadnej a predsa všadeprítomnej neoliberalizácie našej spoločnosti. V snahe ohúriť čitateľa zdočia argumenty, o ktoré sa opierajú expresívnym verbálnym prejavom, čo nepochybne pridáva textu na pútavosti a zvyšuje jeho potenciú prekvapovať. V zálahe nemastných-neslaných akademických publikácií, zostavovaných až obsedantne korektné, ide o osviežujúcu zmenu. Absencia očakávanej objektivity však časom začne čitateľa natoľko vyrušovať, že stratí voči autorom dôveru. Keď navyše odhalí, že autori sa ani len nesnažia predostrieť pohľad na opisovanú problematiku z viacerých strán, ale realitu vtlačujú iba do svojich obľúbených governmentálnych formičiek, nedôvera začne byť oprávnená.

Dobrá úvaha o aktuálnom spoločenskom dianí by mala vedieť rozklúčovať ťažiskové témy a navrstviť ich v neočakávaných súvislostiach. Zo zálahy detailov by nám mala pomôcť vyšpecifikovať hlavné problémy a nasvietiť ich z viacerých strán, aby sme mohli postupne sami odhaľovať súvislosti, ktoré nie sú zjavné na prvý pohľad. Čitateľ, odhodlaný vydať sa na takúto dobrodružnú intelektuálnu cestu, je však pri čítaní *školy golierov* veľmi rýchlo sklamaný. Na myšlienkovom rázcestí, kde by rád chvíľu postál a zvažoval, či bude ďalej nasledovať Foucaulta alebo Kaščáka s Pupalom, alebo si trúfne poberť

sa ďalej vlastnou cestou, mu autori veľa možností neponúkajú. Turistických značiek rozsykali okolo neho veľa, no VŠETKY ukazujú iba jedným smerom. VŠETKY cesty vedú k neoliberalizmu, VŠETKY sú jeho kritikou a VŠETKY nám velia od neho utekať čo najďalej. Medzi Foucaultom, Kaščákom a Pupalom v tejto knižke niet rozdielu, všetci traja svorne kričia, že VŠETKO, čo žijeme tu a teraz je neoliberalná realita a my nemáme na výber – buď ju budeme i naďalej žiť, alebo ju odmietneme, nič medzi tým. Pointa knižky začína byť príliš skoro priehľadná, nuda nastupuje príliš rýchlo.

Veľká škoda, že ideologická zaslepenosť bráni autorom vyliezť z Foucaultovej zvieracej kazajky a pozrieť sa na slovenskú realitu svojimi vlastnými očami. Videli by, kde všade trčí slovenskému „neoliberalizmu“ slama z topánok, čo všetko ním nie je, napriek tomu, že by ním možno i chcelo byť, a čo z toho, čo sa zaň formálne vydáva, je jeho pravým opakom.

Ideologická zaslepenosť bráni Kaščákovi s Pupalom vyliezť z Foucaultovej zvieracej kazajky

Na Slovensku sa neudiala žiadna post-socialistická katarzia, ktorá by z nás zmyla nános komunistické minulosti. Žiadne zásadné zmeny, ktoré by našu socialistickú mentalitu prevrtili naruby, sa nestali. Na Slovensku nevládne Foucaultov *homo economicus* pod heslom *Liberté!* ani keď by sme prižmúrieli obe oči. Namiesto tvrdo racionálnych pravidiel kapitalizmu tu totiž stále platí, rovnako ako pred štyridsiatimi rokmi, že z cudzieho krv netečie a kto nekradne zo spoločného, okráda vlastnú rodinu, že dobre sa má iba ten, kto sa vyzná v tlačeniach a má kamarátov na tých správnych miestach, že pravda a spravodlivosť víťazia iba v Dobšinského rozprávkach a v reálnom živote kto si otvorí hubu, ten po nej i dostane.

Faloš, rodinkárstvo, papalášizmus a zlodejiny rámujú našu slovenskú každodennosť, nie „neoliberalná racionalita“ vyjadrená imperatívom transparentnosti, kompetentnosti a efektívnosti. Výborne to vystihol Peter Breiner, človek každodenne konfrontovaný so skutočnou americkou neoliberalnou realitou: „Veci, ktoré na Slovensku zásadne nefungovali, dnes fungujú o čosi lepšie. Ale niečo ako keby tu zostalo zakonzervované. Mnohí ľudia sú ako zombies – energia, motivácia a chuť niečo urobiť je stále potlačená tým, že je ľahšie niečo ukradnúť. Prežiť za plat je stále viac ako niečo vymyslieť, byť tvorivý a ísť dopredu. Sklon k pohodlnejším riešeniam a vynaliezaniu zlodejských metód sa odovzdáva z generácie na generáciu ako hodnota. Základná morálka, ktorá u šimpanzov ešte ako-tak prežíva, ako keby tu nikdy ani neplatila. Stačí sa pozrieť, kto je generálny prokurátor, prezident, predseda vlády – sú vo funkciách vďaka demokratickým voľbám. Značná časť

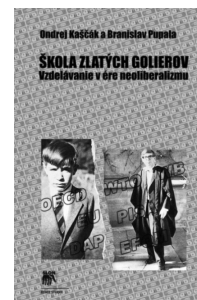
národa si myslí, že to, čo vyznávajú a uskutočňujú, je pozitívne. To nie je odsudok, to je štatistika“.

Ako má teda čitateľ uveriť vyhláseniu autorov, že „neoliberalizmus sa už dôkladne usídlil aj v našich podmienkach, v našom sociálnom živote, vzdelávanie a školstvo nevynímajú“ a že „nie žiadnych pochybností, že neoliberalizmus radikálne mení povahu vzdelávania“? V súlade s načrtnutým slovenským koloritom – čo sa babe zachcelo, to sa jej prisnilo?!

Zlaté goliere sú však napriek tomu užitočnou knižkou. Napriek ideologickému tmárstvu v nej možno nájsť aj povestnú zlatú žilku, pre ktorú sa ju oplatí vziať do rúk, hoc so sebazaprením. Ak z nej dokážeme odpreparovať blúznenie o všade prítomnom diablove neoliberalizmu, narazíme na viaceré postrehy, ktoré provokujú k hlbšiemu zamysleniu. Zavedú nás za oponu nášho všedného života, odkrývajú prázdnotu ľubívých politických hesiel a odhalia nitky, za ktoré nami občas naozaj ktosi nenápadne poťahuje. Nie síce v natoľko paranoidných scenároch, aké nám vykresľujú Kaščák s Pupalom, ale v dosť zaujímavých na to, aby sa nad nimi dalo len tak mávnuť rukou.

Tým sa napokon účel knižky naplní. Kto chce vedieť viac, nechá sa ňou (z)viesť do hĺbky, na koho to bude veľa, zapne si telku a pozrie si *Panelák*. Násilného vymetania ideologických démonov sa dnes, chvalabohu, nemusíme povinne zúčastňovať ako kedysi. To by sme si mali pripomenúť vždy, keď sa niekto postaví na barikády a začne vykrikovať o kapitalistických okovách. Napriek morálnemu marazmu, ktorým sme obklopení, žijeme v dobe, kedy môžeme o miere svojej „neslobody“ uvažovať celkom slobodne.

Mimochodom, to nám ani v päte nenapadlo, kým sme sedeli ešte ako deti v socialistickej škole, kedy k „štátnej kultúre“ povinnej školskej dochádzky patrilo, že nás učiteľia hnali namiesto do múzeí na politické akcie straníckych papalášov. Ako živé ozdôbky vtedy pionieri pochodovali, spievali a radostne sa usmievali do kamier na straníckych zjazdoch a v prvomájových sprievodoch, s hlávkami manipulatívne vymetnými nadšene vítali svetlé zajtrajšky... Skôr než niekto vyrazí na lov neoliberalných čarodejní so zlatými goliermi, mal by si pripomenúť skutočnú realitu „starých zlatých čias“.

**Ondrej Kaščák,
Branislav Pupala:**
Škola zlatých golierov.
**Vzdelávanie v ére
neoliberalizmu**

Vydavateľ: SLON
Rok vydania: 2012
ISBN: 9788074191138

Autorka je analytička a editorka Portálu o reforme vzdelávania | noveskolstvo.sk.

CENA DOMINIKA TATARKU ZA ROK 2012 OLEGOVI PASTIEROVI Peter Zajac

Cena Dominika Tatarku sa utvára ako živý reťazec. Ocenenie Olega Pastiera (1952) je nenáhodné, objavil sa už predtým medzi nominantmi, a že k nemu došlo pri príležitosti Tatarkovej nedežitej storočnice, bola tak trochu aj šťastná zhoda okolností.

Oleg Pastier, básnik, prozaik, dokumentarista, rozhlasový autor, vydavateľ časopisu *Fragment* a jeho knižnej edície F. R. & G. predstavuje na Slovensku tak ako málokto tatarkovskú kontinuitu. Vydal v samizdate básnické zbierky *Tieň Chamraj*, 1981 a *Pavúcie hniezda*, 1982; v slobodných časoch *Plot*, 1992; *Oko za zub*, 1995; *Možno*, 2003, koláž básnických fragmentov *Album*, 2006. Pripravil knihu rozhovorov s Albertom Marenčinom *Nezabúdanie*, 2004, s ďalšími autormi *Z protihláheho brehu*, 2008. Je autorom dvoch dokumentárnych kníh o básnickej skupine *Osamelí bežci Pohybliví v pohyblivom*, 2007 a *Pohybliví nehoria*, 2009, spolu s Ivanom Kadlečíkom je autorom kaleidoskopickej prózy *Spytovanie*, 2010, a napokon autorom koláží *Za ozvenou tichých hlasov*, 2011 a *Za ozvenou tichých hlasov II*, 2012.

Oleg Pastier je básnikom, ale aj básnickým danteovským sprievodcom po slovenskej literatúre. Sprevádza na ceste tých, ktorých má rád: Dominika Tatarku už v samizdatových časoch, neskôr Alberta Marenčina, Ivana Laučička, Petra Repku, Ivana Štrpku a Ivana Kadlečička. Potom Štefana Krčméryho, Thea H. Florina, Ela Havettu, Pavla Hruža, Tomáša Janovica a výtvarníkov zo Skupiny Mikuláša Galandu. Ako píše o svojej knihe „piatich scenárov a piatich koláží“ *Za ozvenou tichých hlasov II*, za ktorú dostal Cenu Dominika Tatarku, pokúsil sa v nej „o pochopenie a následné znovuzloženie fragmentov roztrúsených právd a poloprávd dôležitých dejinných udalostí, ktoré zásadným spôsobom zasiahli a následne určovali naše vzostupy a pády v rokoch 1948–1989“. Oleg Pastier je v dnešnom čase nepamäti živou pamäťou našich čias. Nevyzývavou, nestojí v rade na pocty, radšej chodí sám, v tichom spo-

loženstve svojich autorov. Vytrvalo, bez okázalosti, s nebývalou stálosťou. Preto si Cenu Dominika Tatarku zaslúžil práve v čase tatarkovského jubilea.

Ani český spisovateľ, esejista a publicista Ludvík Vaculík nikdy v živote nestál v rade na pocty. Keď Dominik Tatarka na sklonku života zvažoval, komu z českých spisovateľských druhov by vzdal poctu, menoval vedno s Václavom Černým a Václavom Havlom Ludvíka Vaculíka. Nemohol mu ju už udeliť. Spravili to pri jeho storočnici doterajší nositelia Ceny Dominika Tatarku. Ako výlučné, ojedinelé gesto poslali Ludvíkovi Vaculíkovi list s Poctou nositeľov Ceny Dominika Tatarku. Slovenská pošta ho doručila tiež tak trochu výnimočne, s príležitostnou známkou a pečiatkou. Spečatila tak udalosť, ktorá bude zapísaná v análoch Ceny Dominika Tatarku za rok 2012 spolu s Olegom Pastierom.

Oleg Pastier: Za ozvenou tichých hlasov II (Päť scenárov, Päť koláží)

Vydavateľ: F.R. & G.
Rok vydania: 2012
ISBN: 9788089499151

Informácie o Cene Dominika Tatarku, ktorú udeľuje Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika spolu s Porotou Ceny Dominika Tatarku, nájdete na webstránke KI v sekcii CENA DOMINIKA TATARKU.

Autor je predseda Poroty Ceny Dominika Tatarku.

UDIALO SA:

1) Dňa 5. februára 2013 analytik KI Dušan Sloboda zverejnil štúdiu **Eurofondy a regionálne rozdiely v Európskej únii**, ktorá poukazuje na to, že napriek tomu, že členské krajiny EÚ počas štyroch programovacích období od roku 1989 dostali postupne možnosť z eurorozpočtu čerpať vyše 818 mld. eur z eurofondov na regionálnu/kohéznu politiku EÚ, výsledky v boji s regionálnymi rozdielmi nie sú vôbec uspokojivé. Viac na webstránke KI v sekcii ŠTÚDIE a tiež na osobitnej webstránke regio.institute.sk.

2) Dňa 15. februára 2013 Slovenská asociácia Falun Gong, OZ Človek v ohrození a KI zverejnili **otvorený list najvyšším štátnym predstaviteľom**, ktorí sa stretnú s podpredsedom vlády Číny Hui Liangyu. Viac na webstránke KI v sekcii KI INFORMUJE a tiež na špecializovanej webstránke sfp.institute.sk.

3) Dňa 27. februára 2013 KI v partnerstve s Vysokou školou manažmentu a s finančnou podporou Nadácie Tatra banky organizoval prvý zo seminárov šiesteho ročníka cyklu **Akadémia klasickej ekonómie (AKE)**. Viac o AKE sa dozviete na ake.institute.sk.

4) Vo februári 2013 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali Ondrej Dostál, Radovan Kazda, Ivan Kuhn a Dušan Sloboda.

Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekciiach ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFÁNKA
CONSERVATIVE
INSTITUTE

**KP KI KLUB PODPOROVATEĽOV
KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU
M. R. ŠTEFÁNKA**

Napriek doterajším aktivitám a dosiahnutým výsledkom sme na hranici finančnej udržateľnosti. Založili sme preto Klub podporovateľov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KPKI).

Cielom je získať súkromné zdroje na pokračovanie a rozvinutie našich aktivít a vytvoriť komunitu hodnotovo blízkych ľudí, s ktorými môžeme spoločne zdieľať, efektívnejšie presadzovať a brániť tradičné a historicky overené hodnoty.

Členom KPKI sa môže stať každý, kto podporí KI ročným príspevkom vo výške minimálne 30 eur a vyplní kontaktný formulár.

Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk v sekcii PODPORTE NÁS.

Ďakujeme!